

Ex funebri charta

Profesor dr hab. Ryszard Badura (1923-2019)

Urodził się 3 listopada 1923 r. w Trzebini. Tam ukończył szkołę podstawową. Do gimnazjum uczęszczał w Chrzanowie. Do wojny 1939 r. ukończył cztery klasy gimnazjalne, uzyskując małą maturę. W czasie wojny pracował 3 lata w fabryce lokomotyw w Chrzanowie jako uczeń ślusarski, otrzymując uprawnienia rzemieślnicze. Następnie wyjechał do Bystrej Śląskiej, gdzie był portierem w niemieckim szpitalu. Po wojnie, po eksternistycznym zdaniu matury, rozpoczął w listopadzie 1945 r. studia we Wrocławiu na Wydziale Medycyny Weterynaryjnej Uniwersytetu i Politechniki, które ukończył w czerwcu 1950 r. W tym samym roku rozpoczął pod kierunkiem prof. Kazimierza Szczudłowskiego pracę w Katedrze i Klinice Chirurgii Weterynaryjnej. Tam doktoryzował się (1952) i habilitował (1960). Po przejściu prof. Szczudłowskiego w stan emerytalny w 1960 r. objął kierownictwo Katedry i funkcję tę pełnił przez 34 lata. Tytuł profesora nadzwyczajnego otrzymał w 1964 r., a zwyczajnego w 1974 r. Odbył staże naukowe w Austrii, Holandii, Niemczech i Szwajcarii.

W latach 1962-1965 pełnił funkcje prodziekana i dziekana Wydziału Weterynaryjnego, od 1965 r. do 1969 r. prorektora, a w latach 1969-1981 rektora obecnego Uniwersytetu Przyrodniczego we Wrocławiu. Przewodniczył także Kolegium Prorektorów i Rektorów Wyższych Szkół Wrocławia.

Głównymi kierunkami badań Profesora były: anesteziologia, traumatologia i transplantologia. Wypromował 24 doktorów, kierował 5 habilitacjami. Był twórcą krajowej specjalizacji z zakresu chirurgii weterynaryjnej. Pod Jego kierunkiem dyplom specjalisty uzyskało 400 lekarzy wet.

Współpracował z wieloma ośrodkami naukowymi w kraju i za granicą. Ścisłe związki łączyły Profesora z wrocławską Akademią Medyczną, gdzie współkierował Zakładem Chirurgii Eksperymentalnej wykonującym badania nie tylko na użytek weterynarii, ale także medycyny. Uczestniczył w pionierskich badaniach z zakresu nowo powstającej torako- i kar-

diochirurgii. W naszej Katedrze również przyjmowani byli liczni profesorowie do wspólnego wykonywania badań eksperymentalnych z zakresu chirurgii kostnej, laparoskopowej, klatki piersiowej, implantologii, protez naczyniowych. Do szczególnie ścisłych należała współpraca z Uniwersytetem Humboldta w Berlinie, Wyższą Szkołą Weterynaryjną w Hanowerze i Uni-

wersytetem im. Ludwika Maksymiliana w Monachium. Profesor współpracował też z Oddziałem Wrocławskim PAN oraz Instytutem Immunologii i Terapii Doświadczalnej PAN we Wrocławiu.

Aktywności naukowej Profesora towarzyszyła szeroka działalność organizacyjna, mająca miejsce zarówno na terenie Uczelni, jak i w obrębie towarzystw oraz redakcji czasopism naukowych. W tym obszarze poza organizacją licznych sympozjów i konferencji na szczególne podkreślenie zasługuje udział Profesora w organizowaniu we Wrocławiu unikalnego, cyklicznego kongresu „Pro Animalis et Homine”, którego był jednym z twórców i przewodniczącym komitetu naukowego.

Profesor Badura był wieloletnim wiceprezesem i prezesem Zarządu Głównego Polskiego

Towarzystwa Nauk Weterynaryjnych, członkiem z wyboru szeregu kadencji Komitetu Nauk Weterynaryjnych PAN i honorowym członkiem tego Komitetu. Był również jednym z członków – założycieli Niemiecko-Polskiego Towarzystwa Uniwersytetu Wrocławskiego. W swojej działalności znalazł także czas na pracę w komitetach redakcyjnych czasopism – „Medycyna Weterynaryjna” i „Zeszyty Naukowe Akademii Rolniczej we Wrocławiu”.

Dowodem pozycji i szacunku dla dorobku naukowego Profesora były przyznane Mu doktoraty *honoris causa* – pierwszy przez macierzystą uczelnię, drugi przez Uniwersytet Medyczny we Wrocławiu, trzeci przez Uniwersytet Ludwika Maksymiliana w Monachium. Uzupełnieniem niejako były odznaczenia państwowe, resortowe, towarzystw naukowych i innych instytucji. Do najważniejszych należą: Krzyż Komandorski Orderu Odrodzenia Polski, Medal

Komisji Edukacji Narodowej, Medal Polskiego Towarzystwa Nauk Weterynaryjnych „Pro Scientia Veterinaria Polona”, Medale Honorowe: im. Michała Oczapowskiego (PAN), Za zasługi dla: Akademii Rolniczej we Wrocławiu, Politechniki Wrocławskiej, Akademii Medycznej we Wrocławiu, odznaczenia: „Meritus” i „Złoty Chiron” przyznane przez Krajową Izbę Lekarsko-Weterynaryjną we Wrocławiu.

W 1994 r. Profesor Badura przeszedł na emeryturę, co nie oznaczało, że teraz nastąpi okres spowolnienia i odpoczynku. Niezmiennie aktywny, włączył się w nurt ustawicznego kształcenia, a członkostwo w komitetach naukowych licznych kongresów i konferencji nadal wypełniało czas.

Odszedł w wieku 95 lat, które przeżył intensywnie, promując i wspierając ludzi, którzy chcieli pracować.

Wymagający nie tylko od pracowników i studentów, ale przede wszystkim od siebie. Był niekwestionowanym autorytetem naukowym, świetnym dydaktykiem i organizatorem. Człowiekiem o wielkim uznaniu wśród kadry naukowej także za granicą, szczególnie na wydziałach weterynaryjnych uczelni niemieckich. Swoim bogatym życiem łączył historię ze współczesnością. W kontaktach z ludźmi – pełen szacunku, otwarty, serdeczny. Miłośnik opery, erudyta, Człowiek-legenda.

Profesor Ryszard Badura zmarł 13 stycznia 2019 r. Pochowany został w alei głównej cmentarza pw. św. Wawrzyńca przy ul. Bujwida 51 we Wrocławiu.

*Kierownik i pracownicy
Katedry i Kliniki Chirurgii
Wydziału Medycyny Weterynaryjnej we Wrocławiu*

Profesor Ryszard Badura – wspomnienie

*Ktoś tutaj był i był, a potem
nagle zniknął i uporczywie go nie ma*

Wisława Szymborska

Śmierć jest zawsze faktem nieoczekiwanym, irracjonalnym pomimo tkwiącej w nas świadomości jej nieuchronności. Tak przyjęliśmy w zespole redakcyjnym odejście Profesora Ryszarda Badury.

Profesora poznałam w czasie jednej z Jego wizyt w Lublinie, kiedy przyjechał na posiedzenie Rady Programowej „Medycyny Weterynaryjnej”, serdecznie witany przez profesora Edmunda Prosta. To właśnie wówczas zwrócił moją uwagę wzajemny stosunek obu panów – szacunek poparty radością ze spotkania.

Panowie Profesorowie stanowili niezwykle tandem. Łączyła ich podobna przeszłość wojenna i powojenna rzeczywistość, pragnienie rozwoju tych dziedzin nauki, w obrębie których działali, pasja badawcza, animacja wielu projektów i podejmowanie inicjatyw, które w przyszłości stały się także udziałem ich następców. Terenem ścisłej współpracy obu Profesorów stało się Polskie Towarzystwo Nauk Weterynaryjnych. Tak te lata wspominał Profesor Badura: „Moja współpraca z PTNW zaczęła się z inicjatywy profesora Edmunda Prosta. Byłem zaprzyjaźniony z profesorem E. K. Prostem, bo byliśmy w tym samym czasie dziekanami i mieliśmy podobne poglądy i zainteresowania. Byłem dwie kadencje prezesem PTNW i dwie kadencje wiceprezesem. Wspominam tę działalność w PTNW jako coś bardzo przyjemnego w moim życiu. Staraliśmy się

podnieść rangę, prestiż, rozszerzyć działalność PTNW na każde województwo, na praktyków. Zapraszaliśmy wykładowców z naszej uczelni (tzn. AR Wrocław – przyp. red.), z Polski i z zagranicy. Nie było ustawicznego kształcenia, nie było tylu sympozjów, konferencji co dzisiaj. Staraliśmy się, żeby PTNW interesowało się także zastosowaniem nauki w praktyce. Moim zdaniem profesor Prost był kapitalnym przewodniczącym, który żył tym Towarzystwem. Świetnie nam się razem pracowało. Zawsze mieliśmy obok siebie takich ludzi, którzy się z Towarzystwem identyfikowali”. Ale była także „Medycyna Weterynaryjna”, w której Profesor Badura był od 1967 r. członkiem Komitetu Redakcyjnego. Pozostał nim do końca, od 2011 r. jako członek honorowy.

Profesor Badura swoją erudycją, ale też otwartością i dowcipem przyciągał ludzi. W konferencyjnych kulturalnych nie trzeba było Go szukać, gdyż zwarte grupy słuchaczy i salwy śmiechu wyraźnie wskazywały Jego tam obecność. Do dnia dzisiejszego krążą o Profesorze opowieści przypominane przez tych, którzy Go znali.

Profesor Ryszard Badura odszedł w styczniu tego roku. Pozostawił po sobie piękny ślad wpisujący się idealnie w plutarchowską maksymę, że „trzeba żyć, nie tylko istnieć”.

Elżbieta Pelczyńska